

relt bindende forudsætning herom og i hvert fald ikke til hinder for offentlige møder, der sigter til at fremskaffe oplysning om ikke-medlemmers synspunkter. Man kan som en art høring opfatte de møder, som udvalget om videnskabelig forskning har afholdt, hvor videnskabsmænd eller andre sagkyndige har redegjort for samfundsproblemer — f. eks. forureningsproblemer — og besvaret spørgsmål herom. Til disse møder har alle folketingsmedlemmer og ministre været indbudt, ligesom pressen har haft adgang. Interessen for disse møder har dog hidtil været ret beskedet.

I en henvendelse fra Grossist-Sammenlutningen af 1930 er der foreslået en „*erhvervenes spørgetime*“, f. eks. en gang månedlig, hvorunder erhvervsfolk skulle kunne forelægge folketingsmedlemmer spørgsmål, der skulle afleveres f. eks. en uge forinden. Baggrunden for forslaget er den månedlige spørgetid, som er indført i visse kommunalbestyrelser.

Imod forslaget, der i givet fald måtte realiseres som møder mellem erhvervslivets folk og partigrupperne, altså uden for folketingets egentlige møder, kan rejses tilsvarende betænkeligheder som med hensyn til høringer, hvortil kommer, at partigruppernes medlemmer jævnlige på møder landet over og gennem diskussioner i radio og tv har lejlighed til at møde erhvervslivets folk. Tanken om at etablere en ordening som foreslået har ikke vundet tilslutning.

II. Forhandlingerne i folketingssalen.

De ifølge udvalgsbetænkningen af 31. august 1972 indførte ændringer af reglerne om *spørgsmål* har fungeret tilfredsstillende. Bestemmelsen om, at formanden i det omfang, han skønner det rimeligt, kan give andre medlemmer end spørgeren ordet højst én gang à 2 minutter, er af formanden praktiseret således, at højst 2 medlemmer udover spørgeren har kunnet få ordet til samme spørgsmål, jfr. Folketingstidende 1972-73, sp. 556-557.

I den tidligere nævnte henvendelse fra Selskabet for Samfundsdebat er det anført, at der er for lidt plads til *generelle politiske debatter* i folketinget, hvorved tingene kunne ses i en bredere sammenhæng, og hvorved der skulle gives ikke blot ordførere og ministre, men alle medlemmer, der ønskede det,

lejlighed til at udtale sig om problemer, de var optaget af.

Det er dog udvalgets opfattelse, dels at forretningsordenen giver vide muligheder for generelle debatter, dels at der faktisk finder en del debatter sted hvert år på basis af forespørgsler, redegørelser og vigtige reformforslag. Det er vel rigtigt, at der udover ministre og ordførere kun er få andre medlemmer, som deltager i disse debatter, men det skyldes ikke begrænsninger i forretningsordenen, snarere at mange „menige“ medlemmer foretrækker at udtale sig om sagerne ved gruppemøder og udvalgs møder. Når det specielt foreslås at udstrække generaldebatten om rigets almindelige stilling til at vare et par uger, må der til siges, at den kun kan udstrækkes, til tællerlisten er udtømt, og det sker erfaringsmæssigt i løbet af 2 dage. Bøj heller et forslag om at kombinere generaldebatter med møder i *arbejdsgrupper* har der været tiltro til. Det synes i øvrigt at minde om det såkaldte „bureausystem“, som efter fransk forbillede anvendtes i den grundlovgivende rigsfor-samling og i folketinget i en halv snes år, og hvorefter forsamlingernes medlemmer deltes i afdelinger (folketinget i 4 afdelinger à 25 medlemmer), der uden referat forhandlede sagerne. Ordningen, som man havde knyttet store forventninger til, afskaffedes efter at have været en stor skuffelse (jfr. nærmere Jens Møller: Tingenes forretningsordener s. 38-40 i bind IV af „Den danske Rigsdag 1849-1949“).

Derimod har der været nogen interesse for en tanke om at genoplive de forsøg, man gjorde i 1964 og 1965 på at puste mere liv i finanslovsdebatten gennem afgivelse af redegørelser for et eller flere ministerielle budgetter, der derefter indgik i debatten. Det bemærkes, at finanslovsforslaget for 1973-74 ved fremsættelsen i november 1972 som en nydannelse var ledsaget af en af budgetdepartementet udarbejdet over 100 sider stor „Budgetredegørelse“, som indgik i den almindelige behandling af finanslovsforslaget, dog uden at man herunder tog enkelte ministerielle budgetter op til særskilt behandling. En gentagelse af forsøgene fra 1964 og 1965 kræver imidlertid ingen ændring af forretningsordenen, og der peges her kun på, at de vil kunne iværksættes når som helst efter aftale mellem vedkommende ministre og